NORAKSTS
Lieta Nr.A42950409
A01191-11/23

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 17.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties pieteicējam *J.B.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pārstāvei *I.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.B.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 25.jūnijā *J.B.* (turpmāk – pieteicējs) iesniedza Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) Ogres nodaļā darbnespējas lapu B par darbnespējas periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam, lai saņemtu slimības pabalstu.

2009.gada 30.jūnijā VSAA Ogres nodaļa pieņēma lēmumu Nr.18244, ar kuru atteica piešķirt slimības pabalstu, jo pieteicēja nepārtrauktais slimības periods pārsniedz 52 nedēļas.

Pieteicējs lēmumu apstrīdēja VSAA direktorei.

Ar VSAA 2009.gada 19.augusta VSAA lēmumu Nr.51-11/NA/10133 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VSAA Ogres nodaļas 2009.gada 30.jūnija lēmums Nr.18244.

[2] 2009.gada 15.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[3] 2009.gada 5.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts VSAA paskaidrojums par pieteikumu. VSAA pieteikumu neatzīst, paskaidrojot tālāk minēto.

[3.1] Pieteicēja darbnespējas lapā B Nr.121 kā pārejošas darbnespējas cēlonis par darbnespējas periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam ir norādīts „arodslimība".

[3.2] Pieteicējam laika posmā no 2008.gada 4.aprīļa (pirmā darbnespējas diena) līdz 2009.gada 2.aprīlim ir izmaksāts slimības pabalsts par 52 nedēļām, bet, tā kā nepārtraukta darbnespēja turpinājās arī no 2009.gada 3.aprīļa līdz 2009.gada 15.jūnijam, VSAA nav tiesiska pamata par to izmaksāt slimības pabalstu.

[3.3] Ja pārejošas darbnespējas cēlonis ir arodslimība vai cits cēlonis, tad slimības pabalstu VSAA izmaksā ne ilgāk par 52 nedēļām, skaitot no darba nespējas pirmās dienas, ja darba nespēja ir nepārtraukta, vai ne ilgāku par 78 nedēļām triju gadu periodā, ja darba nespēja atkārtojas ar pārtraukumiem, līdz ar to nav pamatots pieteicēja prasījums piešķirt viņam slimības pabalstu par laika periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja un paskaidroja, ka 2009.gada 21.janvārī viņam tika atzīta arodslimība, tādējādi no šī datuma uz viņu neattiecas likums „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu", bet likums „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām". Šajā gadījumā runa ir par arodslimību, un 52 kalendāro nedēļu termiņš ir jāskaita par jaunu no 2009.gada 21.janvāra. Atbildētājam ir jāmaksā sākot ar pirmo arodslimības noteikšanas dienu līdz VDEĀVK atzinumam, kurš izsniegts 2009.gada 15.jūnijā. Par arodslimību nav maksāts par nevienu dienu, lai gan 23 gadi

nostrādāti kaitīgos darba apstākļos.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem, kā arī paskaidroja, ka darbnespējas periods ir nepārtraukts un nav jādala. Attiecīgi termiņa skaitīšana nav jāsāk no jauna.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar tiesību normām un uzklausot procesa dalībniekus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Tiesa lietā konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus.
[7.1] Pieteicējam bijusi darbnespēja:
- no 2008.gada 4.aprīļa līdz 2008.gada 24.aprīlim *(lietas 15.lapa);*
- no 2008.gada 25.aprīļa līdz 2008.gada 27.maijam *(lietas 17.lapa);*
- no 2008.gada 28.maija līdz 2008.gada 1.jūlijam *(lietas 19.lapa);*
- no 2008.gada 2.jūlija līdz 2008.gada 21.jūlijam *(lietas 20.lapa);*
- no 2008.gada 22.jūlija līdz 2008.gada 27.augustam *(lietas 23.lapa);*
- no 2008.gada 28.augusta līdz 2008.gada 23.septembrim *(lietas 26.lapa);*
- no 2008.gada 24.septembra līdz 2008.gada 27.oktobrim *(lietas 28.lapa);*
- no 2008.gada 28.oktobra līdz 2008.gada 1.decembrim *(lietas 30.lapa);*
- no 2008.gada 2.decembra līdz 2009.gada 5.janvārim *(lietas 32.lapa);*
- no 2009.gada 6.janvāra līdz 2009.gada 9.februārim *(lietas 35.lapa);*
- no 2009.gada 10.februāra līdz 2009.gada 12.martam *(lietas 37.lapa);*
- no 2009.gada 13.marta līdz 2009.gada 3.aprīlim *(lietas 39.lapa);*
- no 2009.gada 4.aprīļa līdz 2009.gada 6.maijam *(lietas 41.lapa);*
- no 2009.gada 7.maija līdz 2009.gada 12.maijam *(lietas 42.lapa);*
- no 2009.gada 13.maija līdz 2009.gada 29.maijam *(lietas 43.lapa);*
- no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam *(lietas 45.lapa).*

[7.2] 2009.gada 21.janvārī VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisija arodslimībās ir sniegusi Atzinumu Nr.87, ka *J.B.* slimība ir arodslimība *(lietas 54.lapa).*

[7.3] 2009.gada 15.jūnijā Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija ir izsniegusi Izziņu BC117425, ka *J.B.* ir atzīts par trešās grupas invalīdu, invaliditātes cēlonis arodslimība *(lietas 55.lapa).*

[7.4] 2009.gada 25.jūnijā pieteicējs iesniedzis VSAA Ogres nodaļā darbnespējas lapu B par darbnespējas periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam, lai saņemtu slimības pabalstu *(lietas 5.lapa).*

[7.5] 2009.gada 30.jūnijā VSAA Ogres nodaļa pieņēma lēmumu Nr.18244, ar kuru atteica piešķirt slimības pabalstu, jo pieteicēja nepārtrauktais slimības periods pārsniedz 52 nedēļas *(lietas 6.lapa).*

[7.6] Ar Lēmumu atstāts negrozīts VSAA Ogres nodaļas 2009.gada 30.jūnija lēmums Nr.18244 *(lietas 12. – 13.lapa).*

[8] Likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11.panta 1.punkts noteic, ka slimības pabalstu piešķir, ja persona neierodas darbā un tādējādi zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus dēļ darbspēju zaudēšanas sakarā ar slimību vai traumu.

Minētā likuma 12.pants noteic, ka slimības pabalsta piešķiršanas pamats ir Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegta darba nespējas lapa, darba devēja apstiprinājums par darba ņēmēja neierašanos darbā darba nespējas periodā vai pašnodarbinātā apstiprinājums par nespēju strādāt.

Pieteicējs VSAA ir iesniedzis noteiktajā kārtībā noformētu slimības lapu B Nr.121, ka viņš ir bijis atbrīvots no darba laika periodā no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam

(lietas 45.lapa). Par minēto laika periodu *J.B.* vēlas saņemt slimības pabalstu. Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai pastāv no tiesību normām izrietošie kritēriji administratīvā akta izdošanai – slimības pabalsts piešķiršanai.

[9] Saskaņā ar likuma ,,Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 13.panta pirmo daļu slimības pabalstu piešķir un izmaksā par laiku no darba nespējas 14.dienas līdz darbspēju atgūšanas dienai, bet ne ilgāku par 52 nedēļām, skaitot no darba nespējas pirmās dienas, ja darba nespēja ir nepārtraukta, vai ne ilgāku par 78 nedēļām triju gadu periodā, ja darba nespēja atkārtojas ar pārtraukumiem.

Minētā likuma 36.panta pirmā daļa noteic, ka 52 nedēļu periodā ir ieskaitāmas arī pirmās 14 darbnespējas dienas.

Atbilstoši likuma ,,Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" (redakcijā, kas spēkā līdz 2009.gada 30.jūnijam) 19.panta otrajai daļai apdrošinātajai personai slimības pabalstu izmaksā par periodu, kas nav ilgāks par 52 kalendārajām nedēļām, skaitot no darba nespējas pirmās dienas, ja darba nespēja ir nepārtraukta, vai nav ilgāks par 78 nedēļām triju gadu periodā, ja darba nespēja atkārtojas ar pārtraukumiem.

Saskaņā ar minētā panta trešās daļas 2.punktu slimības pabalstu un slimības naudu apdrošinātajai personai piešķir 80 procentu apmērā, ņemot par pamatu attiecīgi mēneša vidējo izpeļņu vai mēneša vidējo apdrošināšanas iemaksu algu, un izmaksā apdrošinātajām personām šādā kārtībā – ja apdrošinātā persona saslimusi ar arodslimību: sākot ar to darba nespējas dienu, kad speciāla ārstu komisija konstatējusi arodslimību, līdz izveseļošanās vai darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanas dienai – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Lietā nav strīda, ka pieteicējam slimības pabalsts izmaksāts no 2008.gada 4.aprīļa (pirmā darbnespējas diena) līdz 2009.gada 2.aprīlim, tas ir, slimības pabalsts ir izmaksāts par 52 nedēļām. Atbildētājs uzskata, ka tā kā nepārtraukta darbnespēja turpinājās arī no 2009.gada 3.aprīļa līdz 2009.gada 15.jūnijam, VSAA nav tiesiska pamata par to izmaksāt slimības pabalstu, jo šis laika periods pārsniedz 52 nedēļas.

Pieteicējs savukārt uzskata, ka tā kā atzinums par arodslimību ir izsniegts 2009.gada 21.janvārī, tieši 2009.gada 21.janvāris ir pirmā diena, no kuras jāsāk skaitīt 52 nedēļas.

[10] Tiesa secina, ka pieteicēja pārliecība par to, ka atzinuma par arodslimību izsniegšanas diena iesāk 52 nedēļu termiņa tecējumu, ir radusies no likuma ,,Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 2.punktā noteiktā, ja apdrošinātā persona saslimusi ar arodslimību slimības pabalstu izmaksā sākot ar to darba nespējas dienu, kad speciāla ārstu komisija konstatējusi arodslimību, līdz izveseļošanās vai darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanas dienai.

Tiesa norāda, ka likuma ,,Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.pants ir jālasa viss kopumā. Panta pirmā daļa noteic, kas ir pamats pabalsta izmaksai, otrā daļa noteic pabalsta izmaksas periodu un trešā daļa izmaksas kārtību, kas maksā un kādā apmērā. Tātad tieši minētā panta otrā daļa ir saistoša attiecībā uz slimības pabalsta izmaksas periodu, un tā noteic, ka slimības pabalstu izmaksā ne ilgāk par 52 kalendārajām nedēļām, skaitot no darba nespējas pirmās dienas, ja darba nespēja ir nepārtraukta.

Tas nozīmē, ka, piemērojot 19.panta trešo daļu, pabalsta izmaksāšanas periods var būt īsāks par 52 nedēļām, bet ne garāks.

[11] Atbilstoši likuma „Par sociālo drošību" 18.panta pirmajai daļai tiesības uz sociālajiem pakalpojumiem rodas no dienas, kad ir iestājušies likumā vai citos normatīvajos aktos paredzētie nosacījumi.

Pieteicējam tiesības uz slimības pabalstu radās no 2008.gada 4.aprīļa, kad atbilstoši likuma ,,Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 12.panta nosacījumiem tika izsniegta darba nespējas lapa *(lietas 15.lapa)*.

Ja ir aizdomas, ka slimības cēlonis varētu būt arodslimība, ir divi veidi, kā panākt arodslimības konstatēšanu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumu Nr.908 „Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" 7.punktu personai pašai ir tiesības prasīt ģimenes ārstam, pie kura viņa ir reģistrēta, lai tiktu izmeklēta un noteikts, vai konstatētā slimība ir arodslimība. Un, otrkārt, atbilstoši 8.punktam, ja, izmeklējot personu, ģimenes ārsts konstatē veselības traucējumus, ko, iespējams, izraisījuši kaitīgie darba vides faktori, diagnozes precizēšanai personu nosūta pie arodslimību ārsta.

Tātad, ja darba nespējas laikā apstiprinās aizdomas par arodslimību, nemainās kopējais slimības pabalsta izmaksas periods – 52 kalendārās nedēļas.

Izskatāmajā lietā strīdus situācija tiesas ieskatā ir radusies tāpēc, ka pieteicējam novēloti nokārtotas nepieciešamās formalitātes arodslimības noteikšanai, kā rezultātā atzinums izsniegts tikai 2009.gada 21.janvārī, kaut gan pieteicēja darba nespēja iestājās jau no 2008.gada 4.aprīļa. Līdz ar to *J.B.* darba nespējas periods līdz darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanas dienai, 2009.gada 15.jūnijam, pārsniedza 52 nedēļas.

[12] Tā kā pieteicējam nebija no likuma izrietošas tiesības saņemt slimības pabalstu par darba nespējas periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam, jo nepārtrauktais slimības periods pārsniedz 52 nedēļas, nav iestājušies labvēlīgā administratīvā akta izdošanas nosacījumi. Līdz ar to pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *J.B.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru viņam tiktu piešķirts slimības pabalsts par darbnespējas periodu no 2009.gada 30.maija līdz 2009.gada 15.jūnijam.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* R.Migla

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____R.Migla
Rīgā, 2011.gada 17.februārī